

"La novel·la mallorquina ha de superar Villalonga"

Miquel Mas Ferrà (Mallorca, 1950) ha estat el guanyador del premi Andròmina de narrativa amb una doble història netament mallorquina: 'Camí de Palau' un cant de frustració al triomf social de les mitjanies.

No creu en la idea de l'escriptor de diumenge. És metòdic, escriu disciplinadament, com s'espera d'un treballador de la banca March. Miquel Mas no és un novell en el món de les lletres. Ha publicat llibres de narrativa com *Massa temps amb els ulls tancats* (editorial Roig-Campos) *L'àngel blau* i *L'Ocell del paradís* (totes dues en l'editorial Bromera) i tributs de poesia com *Mediterrània, un cel esquinçat* (editorial Roig Campos). Amb *Camí de Palau*, l'obra guanyadora de l'Andròmina, Mas s'endinsa en el referent més alt de la novel·la mallorquina, Llorenç Villalonga, per construir un relat on l'aristocràcia viu la seua destrucció, i la mitjania social i cultural el seu ascens.

—*Encara és viva la influència d'El Guepard del príncep de Lam-pedusa en la novel·la mallorquina?*

—*El Guepard* va ser en la realitat italiana el que *Bearn* de Llorenç Villalonga va significar per a la mallorquina. Són històries del descens del poder aristocràtic que tenen molt a veure entre si, i la influència d'elles ha estat enorme. El gran atractiu d'aquestes obres és que sota la història principal, el fet de la caiguda nobiliària, hi ha una sèrie de petites històries. Aquest és l'exemple que jo he seguit.

—*Quines són les històries de Camí de Palau?*

—Fonamentalment, dues. A partir de 1936, comença la primera estudiant la vida d'una dona de classe humil preparada per a remuntar el seu passat i oblidar els seus orígens. Ella s'enfrontarà a una altra realitat, que és la d'un aprenent d'escriptor que arribarà a ser el seu marit. Es produeix un matrimoni de conveniència que durarà 21 anys. A través d'aquest temps,

Miquel Mas. El guanyador de l'Andròmina veu necessària l'evolució de la literatura mallorquina.

ella intentarà esbrinar el passat del seu home. Un temps pretèrit que ell sempre li ocultarà. El lector arriba als secrets d'aquest lletraferit a través del relat de la vida de la seua família que fa a un capellà. Per aquest mitjà, la protagonista coneixerà l'origen, la causa, i la derrota de l'aristocràcia a què pertany el seu home. Alternativament, en la sèrie dels capítols hi ha un dietari d'ell. Aquesta segona part es transforma en un llibre de memòries, on l'escriptor desglossa i analitza el seu fracàs. Al final del llibre, la història de l'escriptor i la de la seua muller s'embranquen en una mateixa veu.

—*Sembla un fil narratiu molt complex. És potser autobiogràfic pel que*

fa a la crisi creativa de l'escriptor?

— Per sort no.

—*Per què ha escollit una estructura tan elaborada?*

—Perquè em va semblar tan interessant la idea d'un matrimoni format per dos éssers com aquests que em resultava cruel reduir-los a un context argumental encotillat. És un llibre estructuralment complex, però de lectura senzilla. El llenguatge de la protagonista és pagès, elemental. El llenguatge del lletraferit és polític, però també de fàcil comprensió.

—*Des de Llorenç Villalonga, la novel·la de Mallorca incideix una vegada darrere de l'altra en el trauma que el turisme i les noves èpoques varen representar per a una noblesa ja degradada. Per què aquesta insistència? Podrà la narrativa mallorquina créixer més enllà de l'exemple literari de Villalonga?*

—A ses illes no hi va haver, a diferència de Catalunya, revolució burgesa. Aleshores, Mallorca va passar directament de l'agricultura al turisme, i es varen crear unes noves classes enriquides amb l'hostaleria, a mesura que s'acabava el predomini de les que abans havien estat riques. Així, tenim unes capes socials riques que no han passat pel fet burgès i amb una terrible pobresa espiritual i humana. Això, des del punt de vista literari és bon material de reflexió. Quant a l'altre tema, efectivament la novel·la mallorquina ha de superar Villalonga. Hem de buscar nous arguments, plasmar les noves situacions socials, buscar contexts actuals... L'autor de *Bearn* va fer un paper decisiu en la narrativa, però ens ha de servir de referència, com un eixida endavant a partir d'ell mateix.

Joan M. Olea